آذربایجان دموقرات فرقه‌سی مرکزی قومیته‌سینین اورغانی

نمره ۵۱ (۳۴۰) ایکنجی دوره

بوروزنامه هیئت تحریره واسطه‌سیله اداره اولونور

اداره نین محلی ستارخان خیابانی مرکزی قومیته بناسیندا

آذربایجان

۱شنبه ۱۲ آبان ۱۳۲۵

تك نمره ۱۰ شاهی

آبونه	ایللیك	۱۲۰ ریال
۶	آیلیغی	۶۵ »
۳	»	۳۵ »
۱	»	۱۲ »

آزادیخواه حزبلر

ائتلاف ایتدیلر

ارتجاع علیهینه آمانسیز مبارزه آپارماق لازمدر

بوتون آزادیخواهلار اوز جبهه‌لرینی قوه‌لندیرملی و بیر یئره توپلامالی درلار

یاشاسین ائتلاف ایتمیش آزادیخواه حزبلرین جبهه‌سی

ایران ملتی ایندی چوق حساس سیاسی بیر مرحله‌ده واقع اولموشدر. ارتجاعین شدتلی فعالیتی قارشی سیندا آزادیخواهلاردا واحد بیرجبهه‌ده ارتجاعین علیهینه مبارزه آپارمالی اولدیقلاریندان موقعیتدن استفاده ائده‌رك ائتلاف ایتملی ایدیلر. آزادیخواه حزبلرین ائتلافی حیاته کئچمکله ایران ملتی نین مقدراتینده‌ده‌ربن بیرده گیشیكلیك عمله گله‌جکدر.

ایندی مرتجعلر اوز قوه لرین توپلاییب وصون قوه‌لری ایله آخرنجی تشبث لرینی عمله گتیریرلر و بونا گوره‌ده ایکی مخالف قوه‌نین آراسیندا شدتلی بیر مبارزه دوام ایتمکده‌در.

ایران‌دا بیر چوقلی تئوریسین آزادیخواهلارلا تصادف ایتمك اولور‌که عمل گوسترمه‌دن اوزلرینی آزادیخواه آدلاندیریب وملتین طرفدارلیق داشین سینه لرینه وورورلار. **لاکن ایندی ملت معین ومخصوص بیر سیاسی مرحله‌ده واقع اولدیغیندان تئوری و منفی بحثلرده بیل - بوتون آزادیخواهلیق ادعاسینده اولانلاردان یالنز «عمل» طلب اولونور.**

بیز اوزلرین کاردا ساخلایان آداملاردان جدی صورتده نفرت ائدیریك. بونا گوره بیز ائتلاف ایتمکله یئرسیز خصوصیت خرجه‌وئره‌نلر ایچون داها عذر وبهانه یئری قویمامیشیق. بوتون آزادیخواهلار آزادیخواهلیق جبهه‌سینه توپلانمالیدرلار، آزادیخواهلیق جبهه‌سینه علاقه‌سیزلیك گوسترنلری، ایران ملتی مرتجع تانییاجاقدر.

ارتجاع ایله ملت اولوم - دیریم مبارزه‌سی آپاران بیر زماندا ملتدن قورخوب قاچان عنصرلر ملتین دشمنلری درلار.

آزادیخواهلار واحد بیرجبهه‌ده خلقین آزادلیق وتکامل دشمنلری ایله آمانسیزجاسینا مبارزه ائده‌جکلر.

آذربایجان خلقینین هدفی اوز آزادلیغینی "و ایران آزادلیغینی تأمین ایتمك اولدیغیندان بو ائتلافه چوق یاخشی نظرایله باخیر، بیز امینیك که آزادیخواه قوه‌لر ارتجاعین کثیف عمرینه صون قویوب وایران ملتی ایچون خوشبخت بیرحیات یاراداجاقدر

ایران ملتی ! آزادیخواهلار !

ارتجاعین عمرینه صون قویماق اوغروندا ایره‌لی !...

هلندیا آزادیخواهلارینین اعتراضی

هلندیانین آزادیخواهلاری هلندیا حکومتیله فرانکو اسپانیاسی آراسیندا باغلانمیش تجارتی مقاوله علیهینه شدتلی صورتده اعتراض ایتمیشلر هلندیا ایش فرقه‌سینین اورغانی اولان روزنامه یازمیشدر هلندیا حکومتینین نماینده‌سی همیشه سیاسی یغینجاقلاردا ایسترسه امنیت شوراسی ایسترسه بیرلشمیش ملتلر تشکیلاتی و باشقا یرلرده فرانکو اسپانیاسیندان طرفدارلیق ایتمیشدر روزنامه بو ایشدن تنقید ایله میشدر

ع . محمدکاری

اوقتیابر انقلابی و شرق

قرنلر بویی قوجا شرق امپریالیزمین اسارت زنجیری آلتندا اینله میش و هرجور ترقی و انکشافدان محروم قالمیش وهمیشه چوخ ایشله میش لاکن اوز زحمتی و آلین تری ایله الده گتیردیگی محصوللاردان استفاده ایده‌بیلمه میش‌در. آرتیق درجه‌ده تاثر و کدرله دیمك لازمدر که **قرنلر درشرقین مختلف نقطه‌لریندن ملیونلارلا مظلوم انسانلارین قانی قیزیل شکلنده استعمار مرکزلرینه آخماقدادر. امپریالیستلر شرق خلقلرینین قانینی آلماقلا اونی همیشه بیحال واسیر ساخلاماقا جان آتمیش وآتماقدا درلار.**

شرق ملتلرینین ایندیه کیمی حاکمیت و استقلاللاری امپریالیستلر طرفندن تاپدالانمیش و اونلارا آزاد نفس چکمك امکانی ویریلمه میشدر. شرقین عصرلر بویو قانی سورولدیقی حالدا امپریالیزمین فشاری نتیجه‌سینده سینی چیخارا بیلمه میش و حقیقی

قالانی ٤ نجی صحیفه‌ده

جمعه گونی ملی اورقسترده

جمعه گونی آبانین ۱۰ ندا آذربایجان ملی اورقسترینین نوبتی قونسرتی ویریلدی.

آذربایجانین سایر شهرلرینده و تبریزده هاموئین جدی ایستك وآرزوسینا گوره، اورقسترین بوتون موزیقال خور، آواز و سایر حصه لری تبریز رادیوسی واسطه سیله ینه ده نشر اولوندی. قونسرت سالونی باشدان - باشا دولموشدی. ملی اورقستریمیز گوندن گونه داها دا آرتیق خلقیمیز طرفندن استقبال ایدیلمکده‌در. ایستر رقصلرده، ایستر خورلاردا و ایسترسه ماهنیلاردا جوان و استعدادلی قومپوزیتور حاجی - خان محمد اوفین هر گون یاراتدیغی بدیعی اثرلر خلقیمیز طرفیندن بویوك رغبت قازاندیغیندان ملی اورقسترین قولله قتیوی طرفیندن تماشچلرین صونیندا بیر بویوك دسته گل ایله بیر نئچه‌ده‌نه قابل هدیه تماشاچیلارین بویوك احساساتی و گورولتیلی آلقیشلاری آراسیندا، ملی اورقسترین جدیتلی و گنج مدیری آقای علی توده نین واسطه سیله آقای حاجی - خان محمد آوفا تقدیم ایدیلدی و بو آشاغی دا یازیلان خطابه‌ده اورقستر قولله قتیوی طرفیندن رادیو ایله دیبلدی :

محترم خانملار و آقالار !

آذربایجان دموقرات فرقه‌سینین رهبرلیگی سایه سینده، انجمنی میزین معارفی میزین تشبثیله تبریزده‌کی سوومت مدنیت ایوی نین بیر قایغوکش دوست کیمی یاخیندان کومك ایتمسی نتیجه سینده تازه تشکیل

قالانی ٤ نجی صحیفه‌ده

آمریکا سرمایه‌لرینین ایتالیا اقتصادیاتیندا تاثیری

رومدا چیخان سی‌او روزنامه سی آمریکا سرمایه‌لرینین ایتالیا اقتصادیاتندا ایندیگی تاثیر حقینده بئله یازمیشدر رومدا بیر آمریکا شرکتی بیر ملیون لیره بورج و یرمك عوضینده ایتالیا دمیر یولیندان استفاده آپارماقی دولتدن تقاضا ایتمیشدر خارجی سرمایه‌صاحبلری بو وسیله‌لر ایله ایستیرلر مملکتلرده نفوذ قازانیب اونلارین آزادلیق و ملی اقتصادلارین اوز اللرینده ساخلاسینلار.

احمد - احمد

لهستان غرب سرحدلری حقینده

«۱۸ نجی سئوال - روسیه لهستانین غرب سرحدلرینی ثابت می حساب ایدیر؟

ج - بلی، بئله حساب ایدیر.

ژوزف ستالین»

قیو بئلی

آلمانیا مسئله سینین ٤ بویوك دولت قونفرانسیندا طرح ایدیلمه سی یاخینلاشدیقجا، آنقلوساقسونلار بو خصوصدا گروکشلیك ایتمك ایچون ینی ینی ادعالار ایره‌لی سورمکه باشلامیشلار در. آلمانیانین سابق متحدلری ایله صلح مقاوله لری باغلاماق ایچون تشکیل ایدیلمیش پاریس صلح قونفرانسی سیرالاریندا، سپتامبرین ۱۶ سیندا «شتوتقارت» دا نطق ایده‌ن آمریقا خارجی ایشلر وزیری «برنز» آلمانیانین شرقی سرحدلرینده تجدید نظر ایدیلمه‌سی لزومین ایره‌لی سورموش ایدی

لاکن همان نطقدن نئچه گون صونرا، لهستان آژانسی مخبری ایله مصاحبه ایده‌رکن «مولوتف» پوتسدام قرارینا اویغون اولاراق تعیین ایدیلمیش لهستانین غرب سرحدلرینین ده گیشیلمز اولماسینی صراحتله سویله میش ایدی.

چونکه لهستانین غربی سرحدلری ۱۹۴۵ نجی ایل ژوئیه نین ۱۷ سیندن آغوست ین ۲ سینه قدر سوره‌ن اوچ بویوك دولت باشچیلاری «پوتسدام قونفرانسیندا» لهستان سرحدلری حقینده صراحتله قیدایدیلمیشدر که :

« اوچ حکومت باشچیلاری سازشه گلدیلار که لهستانین غرب سرحدلرینین قطعی صورتده معین ایدیلمه سینه‌دك ، زینموندین بیرآز غربینده بالتیك دنیزی یاخینلیغیندان گئچن لیتوانیانین شرقینده‌کی سابق آلمان اراضی‌سی و بورادان «اوده‌ر» چایی بویی ایله تا غربی «نایسه» چاینا و «غربی نایسه» چایندان، برلین قونفرانسی قرارلاری اساسیندا سوومت سوسیالیست جمهوریت لری اتفاقی نظارتی آلتینا ویریلمه میش شرقی پروسیا حصه‌سی‌ده داخل اولماق شرطی ایله، تا چکوسلواکیا سرحدینه دك اولان یئرلر وسابق آزاد «دانتزیغ» اراضی‌سی ده داخل اولماقلا لهستان دولتینین اداره سی آلتیندا اولمالیدر و بو مسئله ده او یئرلر ه آلمانیادا کی سوومت اشغال ناحیه سی کیمی باخیلمامالی‌در.»

بو قرارین آلینماسینا اساسی سبب بوندان عبارت ایدی که: ۱۹۱۴-۱۹۱۸ محاربه‌سیندن صونرا، لهستانین مرتجع و استیلاچی حاکمه هیاتی فرانسیزلار و انگلیزلرین عملی یاردیمی ایله ینی قورولموش اولان سوومت حکومتی علیهنه هجومه باشلادیلار، و نتیجه‌ده ایسه سوومت «اوقرانیا» سی و «بیلوروسیا» توپراقلاریندان بیرقسمنی جبری اولاراق اشغال ایتدیلر ایکینجی جهان محاربه‌سی باشلا

قالانی ٤ نجی صحیفه‌ده

رضا آذری

خلقمیزین معارفه رغبتی

آذربایجان معارف اداره‌سینین آغیر وظیفه‌سی

اولکه‌میز ملی نهضتدن صونرا، تاریخی و بویوك تحولات دوره‌سینه داخل اولموشدور. هر ساحه ده دگیشیکلیك لر، ینی لیکلر عمله گلمکده‌در. جبری صورتده عصرلر و اوزون ایللر بویی بوتون مادیات و منویاتی غارت ایدیلان، حقوقی و موجودیتی مرونسیز ارتجاع ایاغی آلتیندا تاپدالانان بو گوزه‌ل آنا وطنمیزین ایندی هریئرینده و حتی گوشه - بوجاغیندا بویوك فعالیتلر گورونمکده‌در. بو فعالیتلرین باشیندا معارف مسئله‌سی دورماقدادر. خلقمیزده ملی معارفه طرف ایندی‌یه‌قدر سابقه‌سی اولمایان بویوك بیر رغبت - میل و داهادوغریسی سوسامیش آدامین سویا طرف هجوم ایتدیکی کیمی، بیر تهاجم باشلامیشدر. بوتون سببی ایسه مکتبلر بمیزده بوتون درسلرین آنا دیلیمیزده اولماسیندان وهرکسده اویانان ذوق و شوقدان ایره‌لی گلمیشدر.

آذربایجانین بوتون شهر، قصبه وکندلرینده خلق اوز یولیله مکتبلر، مدرسه‌لر، کتابخانه لر و قرائتخانه لر آراسی کسیلمه‌دن هی تیکدیرمکده و تاسیس ایتمکده درلر. بوخصوصدا اورنق - انزاب محالینی و تبریزین باقرخان خیابانی محله سینی نمونه گوسترمك کفایت ایده‌ر.

شبستر، بنیس و خامنه نین اوزلرینده و کندلرینده ملی وارلیغیمیزا صاحب اولدیغمیز بو بیر ایل کیمی آز بیر مدت ظرفینده اون دن‌ده‌ن آرتیق ٦ قلاسلی مکتبلر ایچون ینی اصولدا عالی عمارتلر خلق طرفیندن تیکدیریلیب معارف اداره‌سینه هدیه ایدیلمیشدر. مثلا بنیسده آلتی قلاسلی بیر مکتب

قالانی ٤ نجی صحیفه‌ده

فتحی خشگنابی

بیر نئچه ساعت کندده

... بیرینه‌ده مشتری در ...

من جمعه گونی تعطیل‌ده‌ن استفاده ائده‌رك اوزون مدتلر حیات سوردیگیم کندی گورمگه گئتدیم. بوایل هوا شاختا اولدیغیندان آغاجلارین یارپاقلاری چوق تئز قورومموش و کندین گوزه‌ل طبیعی گورکمی پائیزین کدرلی و حزنلی اولان منظره‌سی ایله عوض اولمیشدر

هوانین ینه‌ده شاختا اولدیغینا باخمیاراق کندلی لر چولده بوغدا اکمکده، شوخوم سورمکده‌درلر.

بو کند بیردره‌نین آراسینداواقع اولموشوشوسه یولدان ۲ گیلومتردن آز فاصله‌سی واردر. من بو کیچیك کندی گوروب‌واونو گورمکدن راضی قالماغیما حقلی اولا‌بیله‌رم. من‌همین بو اوچوق دیوارلارین دیبینده، اونون داملاریندا، حیه‌طلرینده، باغچالاریندا اوزون ایللر (منیم عمریمین اوزون ایللری) اوینایب، یاشامیشام.

دایم گیلین ایوی وها بئله‌قدیم بیز اولان ایو گدیکدن گوزه‌چارپیر، کندین بوتون داملاری‌دا تقریبا بو گدیکدن گورسه‌نیر.

قالانی ۲ نجی صحیفه‌ده

بلغارستاندا

اکتبر آیینین ۳۱ نده بلغارستان روزنامه یازانلارینین یغینجاغی اولوب وجلسه رئیسی دیمیشدر که بلغارستان داخلینده‌ن گلن خبرلره گوره سئچگیلر بوتون نقطه لرده آراملیقلا عملی اولونوب و هیچ بیر حادثه اوز ویرمه‌میشدر

بئله کی حتی مخالفلر ایسه سئچگیلرین گئدیشینده‌ن راضی قالمیشلار.

آذربایجان رادیوسندان

دنیا خبرلری

بلغارستانین سئچگیلری حقینده روزنامه‌لرین یازدیقلاری

صوفیادا چیخان کارگر روزنامه‌لرینده بلغارستان خلقی نین رهبری ژرژ دیمتروفین مقاله‌سی نشر اولموشدر بو مقاله‌ده وطن جبهه‌سینین سئچگیلرده الده ایتدیگی بویوك موفقیتلر قیداولوناراق و کمونیست فرقه‌سینین داها‌دا آرتیق موفقیتلره نائل اولدوغی بیلدیریلمیشدر. مسکودا نشر اولان پراودا روزنامه‌سی‌ده بو باره‌ده بیرمقاله یازیب وقید ایتمیشدر که بلغارستان سئچگیلرینده آزادیخواهلارین غالب چیخماسی عادی مجلس سئچگیلرینده اولان موفقیتلره بنزه‌مز بو موفقیت نه‌تك بلغار خلقینین اراده‌سینی بلکه اونون تمامیله اوز مقصدلری اوغروندا غالب چیخماسینی گوستریر.

بیر نئچه ساعت کندده

اول صحیفه‌دن بقیه

کندلی‌لرخرمنی دوگوب ییغیشدیر-میشلار، اونلارین بعضی‌سی خرمنده اولوب-قالان سامانی انباراداشیماقدا-درلار. « قیرجی محمد » بوتای‌خرمنلرده ئوکوزلری سامانا وللەییب ولوزیده گەلاوا ایله‌سامان‌داشی‌ییر، او نامشهور خیرانین اوغلی محمد دیه‌رلر. او ، ایندیه کیمی اوشاق ایدی و کندین بیر بوجاغیندا آناسی ایله یاشاردی . لاکن ایندی الی آغاج‌دوتان‌یئتگی-یئتیشمه بیراوغلان اولموشدر. آناسی ئولدیکدن صونرا جوت سورمکه قورشانیب وچکدیگی زحمتلر سایه-سینده بوایل اونون بیرسیه قدرینده اولان هامپالیغی بیر چارکلی‌لر ایله ، آللاه یامان گوزدن ساخلاسین ، باش-باشا گلمیشدر .

آیری بیر خرمنده‌اسماعیل، رحیمین باشین قیرخیردی .

کوللیکدن چاپا ائیب مسجدین قاباغیندان کندین تنگه‌سیله دایم گیله گئده‌رکن کندین آروادلاری ایله‌اوز اوزه گلیرم .

کندین آروادلاری- آی باشووا دونوم، قوربانون اولوم دیه-دیه منی قارشلاییر، آتامین، آنامین، تبریزده کی‌لرین احوالین سوروشورلار.

دایمین قیزی هووله‌سك اوطاغی سوپورمکده‌دیر. اونون آناسی بوگون اون ایکی گوندرمریضله‌ییب یاتمیشدر. ایوه گیردیکده تنلی ده « یئتیشکده » اولان کوربه بیر قیزاوشاغی گوروسه-ییر ، دایمیمین آروادی ناخوشلیغینا باخمیاراق تنلی‌نین ایچینده‌ن دوتوب اونو، تربه‌دیر، لای- لای‌چالیر.

جبرئیل ائله تومانچاق- تومانچاق ایوین آشاغی باشیندا کوفله‌نین یانیندا یالاندان میزیلداییر ، ئوز - ئوزینه مشغولدر .

حیدرعلی‌ده گئجه بورکینی‌خیتله-گینه کیمی باشینا باسیب یئر کوکی یئشکه مشغولدر.

دایم هله ایکیندی‌چاغی جوتده‌ن گله‌جکدر، اوطاغا گئدیرم، کندلی‌لر خبرداراولدیقجا بیر - بیر منی گورمکه گلیرلر. هریئرده‌ن دانیشیلیر، مشهدی حسنقلی منیله دانیشارکن میرجوادایله مصیب باشقا بیر مسئله‌یه راجع بحث ائدیرلر. بشیر نصرت ایله چول باره‌سینده دانیشیر. میرجواد ئوز جونگه‌سین تعریف‌له‌ییر اسد، مشهدی حسنقلی‌نین قوووور جونگه‌سینه مشتری‌در. او تیرجی محمده آلماق ایسته‌ییر. قیرجی محمدهله بو ایل او یاریم ئوکوز ایله باشین‌دولاندیرمیشدر، لاکن‌او نابیرده بیر تای آلینسا آللاه قویسا انشاءالله پیس اولماز .

مشهدی‌حسنقلی چوبوغی‌دولدیرار-کن- باخ ناراجونگه‌نی‌دیسون‌ن‌ن-اونو، قووورجونگه‌نی‌دیسون‌قووورجونگه‌نی سنه‌وئره‌رم. ئوزینده‌کی «باش کندلی» یه سانمیش -ایدیم، بوتون کنداهلی‌بیلیر. اسد دی‌ییر- نه ، کم یئمیم اولماسا پیس‌ده‌ییل .

بشیر - اسد خالا اوغلی ! قاپی جونگه‌سی‌دردای ، بیز هاموموز اونا بلدیك. پیس‌ده‌ییل ...دی‌ییر . بئله‌-بئله سوزلر دانیشیلماقدادیر .

مشهدی‌حسنقلی اوچ آروادآلمیشدیر. یئه‌دول آروادلارین بیرینه مشتری‌در. او ، همیشه چوبوق چکر ، بو کندده اونلا مشهدی شمس‌الله کیمی چوق چوبوق چکن یوخدر .

مشهدی حسنقلی‌یه دیرم :

ظالم‌اوغلی‌اوچ‌آروادی نیلیر- سن؟ نیلیرم ؟ نیلیه‌جکم؟ سنون که الحمدلله سوادون وار- باخ بیزیم ملا-لاردان چوخدا بیلمه‌سون- اونوتما حاقدا واردرکه، آزدا بیلمیرسن - آرواد آلماغین ثواب« ثواب »دان باشقا که بیرایشی یوخدر. پیغمبرئوزی دی‌ییبدر.

قلبیمده دیرم : رحمتلیك اوغلو رحمتلیك! خاق‌بیر آرواد آلا بیلمیر. اما بوهله‌اوچ آروادلابیرینه‌ده‌مشتریدر. قورتارمادی

محمد علی زینی

گونش مجله‌سینین طلوعی

بهار فصلنین اوللرینده بشرین‌تازه مولودلاری ئوز کهنه ومندرس پالتا-رینی اگنیندن چخاریب ینی بیرحیاته وطبیعی رشدونمو مرحله‌لرینه وارد اولوب طبیعتده ینی بیر دگیشیکلیك عمله گلدیگی کیمی بشرده زمانین و مکانین دگیشیلمه‌سیله ئوز مادی و معنوی قوه‌لرینی تجدید ایدیب گئچن یورغونلیقلارینی گله‌جگین آسایشی ویاخشی امیدلریله رفع ایدیب . تازه بیر نفس ، ینی بیر قوه ایله حیات عالمنین مبارزه میدانینا قدم قویور .

انسان طبیعتا عصرین دگیشیلمه-سیله مراقلانار که ینی بیر یاشایش دوزه‌لدیب تازه بیر نقشه‌ایجاد ایتسین که ، او نقشه بشرین گله‌جك‌سعادتینی تامین ایتسین .

حقیقتده عصر وزمانین دگیشیلمه-سی ، ینی بیر قوه منزله‌سینده‌در که یورولموش بدنلره ، ایشدن قالمیش وجودلارا قوت‌وئریب‌و اونلاردا‌سوینج وایشلمه‌که ینی بیر ذوق ایجاد ایدیر.

ایندی عصر تازه‌لنیب وسمانین اوزه‌ریندن قارا بولوطلار کئچیب‌چکیلیب هوا صافلاندی ، سحر اولـدوزلاری گورونه‌دی اونلارین تعاقبی ایله گونش پارلادی وئتر یوزونی ئوز قیزیل ساچلارینین شفقی ایله چولقالادی یئر ساکنلرینه گونشین چیخماسی بیربویوك مژده اولدی .

آه او قارانلیق بولوطلاردان ! دوغروداندا اگر هوا صاف اولمیا وسمانین گوزه‌ل شمایلی گونشین سوگیلی منظره‌سی گورونمییه او حیاتین نه صفاسی !

آذربایجان ئولکه‌سینده ارتجاعی قوه‌لرینین ئوره‌تدیگی قارابولوطلار آذربایجان دموقرات فرقه‌سینین شانلی رهبرلرینین دوزگون رهبرلیکلریله داغیدیلدی ، آذربایجاندا آزادلیق گونشینین چیخماسینا میدان وئریلدی. ایندی آذربایجان خلقی تازه بیرروحه ویئنی بیر نشاطه مالك اولماقلا ایسته-ییرکه پارلاق وسعادتلی تاریخی احیا ایدیب و شانلی قهرمانلاریمیزی خلقه تانیتدیریب ، گله‌جك نسلین‌سعادتی‌اوغروندا « گونش » آدلی بیر مجله نشر ایتسین .

آه ای گونش ! نه شانلی ونه گوزه‌ل سیما صاحبی‌سن !

دوغروسی سنین آدین چکیلنده انسانین روحیندا بیر فرح و انبساط اویانیر که اونی وصف ایتمك یالنیز قلمی قدرتلی شاعرلر ویازیچیلار ایشیدر.

ایله بو جهتدن‌دیر که آذربایجان شاعرلر و یازیچیلار جمعیتی‌سنین گوزل آدیندان الهام آلیب و سنین شانلی آدینی یاراتدیقلاری مجله‌نین باش صحیفه‌سینه زینت وئریبلر.

مجله‌نین هدف وروشی

بو مجله‌نین هدف و روشنی بئله خلاصه ایتمك اولار :

مجله دورت قسمته بولونوب : ادبی، اجتماعی ، بدیعی، تاریخی.

ادبی قسمتده آذربایجان‌قهرمانلا-رینین عظمتلی تاریخی نثر و نظمیله جماعته تانیتدیریب‌وآزادلیق اوغروندا چالیشقان ومبارز شخصلر تربیه‌ایتمکه امکان یاراتاجاق .

اجتماعی قسمتده — تعلیم‌وتربیه‌وی بین‌الخلق‌موضوعلاریندا، قادینلارین اجتما-عی حیاته‌داخل‌اولماقلاریندان وینی باشا-یش‌اصوللاریندان بحث ایدیله‌جك.

بدیعی قسمتده : آذربایجان نقاش و رسام‌لارین دنیایه تانیتدیریب‌هابئله موسیقی و خلق ادبیاتنی توپلاییب‌منظم بیر اصوله سالماغا چالیشاجاق.

تاریخی قسمتده : آذربایجانین‌قدیم ادبیات، ملی‌وتاریخی عنعنه‌لرینی‌خاطر-لادیب ، یازیچیلار وشاعرلرینین اثرلر-ینی احیا ایتمکده وینی یارادیجیلیغا تشویق ایتمکده‌بویوك‌قدملر گوتوره‌جك.

خلاصه بو مجله‌ده هرکس ایسته-دیگینی تاپا بیلر وهر شخص ئوز ذوق و استعدادی قدر اوندان بهره آپارا بیلر. مجموعه هله‌لیك آیدا بیر نمره وگله‌جکده ۱۵ گونده بیرنمره جامعه-میزه تقدیم‌اولوناجاق. خلقمیزهرجهتجه باجاردیقلاری‌قدر ئوز دوغما مجله‌لرینه کومك ایتمکدن مضایقه ایتمیه‌جکلر-ینه امینیك.

ژنرالیسموس ستالین مصاحبه-سینین بویوك تاثیری

آمریقا یونایتدپرس خبر موسسه-سینین مخبری مسیوفیوبلی نین ژنرالیسموس استالین ایله ایتدیگی مصاحبه‌دنیاخلق-لری و صلح سوه‌نلرین آراسیندا بویوك بیر تاثیر باغیشلامیشدر نتیجه کی لندنده چیخان (دیلی‌ورکر) روزنامه‌سی ژنرالیسموس استالین ایله اولونان مصاحبه‌نی چاپ ایدیب و یازمیشدرکه چرچیل‌ینی‌محاربه‌اودونی آلاولاندیران-لاردان‌در ژنرالیسموس استالین آلمان مسئله‌سینین حل ایدیلمه‌سی یـولونی آیدینجاسینا گوستریر روزنامه خصوصا بو مسئله‌یه چوخ اهمیت ویرمیشدر نیویورك رادیوسی دیمیشدرکه استالین محاربه‌نین قارشوسینی آلماق یولینی آیدین بیرشکلده گوستریر

استالین مخصوصا بیلدیرمیشدرکه چرچیل ینی محاربه فکرینده اولان-لاردان سایلیر بیرلشمیش ملتلر تشکیلات-نین رئیسی آقای اسپارك استالین‌ایله آپاریلمیش مصاحبه حقینده بیله‌دیمیشدر ژنرالیسموس استالینین سوزلری همیشه معنالی و جلب ایدیجی‌در نیویورك تایمز—نیویورك هرالدتریبون روزنامه-لری مارشال استالینین آقای فیوبلینین سؤاللارینا ویردیگی جوابلارینی روزنامه‌نین‌مهم بیر یئرلرینده یازمشلار استالینین جوابلاری بو صفحه‌لرده باشدا ایری خطلر ایله یازیلمیشدی .

خصوصیله ژنرالیسموس استالینین آمریقا ایله سووت اتفاقی آراسیندا اولان علاقه‌لره دایر ویردیگی جواب داها اهمیتلی برشکلده چاپ اولموشدر

آمریقانین باشقا روزنامه لری‌ده اولونان سؤاللار و مارشال استالینین ویردیگی جوابلار حقینده‌چوخلی مقاله لریازمیشلارنیویورك رادیوسی دیمیشدر که مارشال استالینین ویردیگی جوابلار بیرلشمیش ملتلر تشکیلاتی عضولرینین دقتینی اوزینه جلب ایتمیشدرانگلیس نماینده‌سی تشکیلاتین جلسه‌سینده‌دیمیشدر که استالینین آلمانیا حقنده‌ویردیگی جواب داها آرتیق جلب ایدیجی‌در خارجی وزیرلر شوراسی گرەك‌بوجواب-لارا دقتلی صورتده مطالعه ایله‌سینلر

لندن روزنامه‌لرینین هاموسی ژنرالیسموس استالینین ویردیگی‌جواب-لاری چاپ ایله‌میشلر . دیلی‌هرالد روزنامه‌سی مصاحبه‌نی کامل حالداچاپ ایتمیشدر . هابئله ایستارك روزنامه‌سی مصاحبه‌نین متنی‌نی نشرایدیب‌و اونون باره‌سینده گنیش صورتده تفسیرلر یازمیشدر . فرانس پرس آژانسی نین مخبری مصاحبه باره‌سینده‌ئوزتفسیرینده قید ایتمیشدر که آمریقا و سووت اتفاقی آراسیندا اولان علاقه‌لرده بیر قارانلیق یوخدور ، ستالین چرچیلی‌ینی محاربه فکرینده اولانلاردان حساب ایدیر آلمانیانین فاشیستلرده‌ن تمیزلشمه-سی بوتون ملتلرین اساسی وظیفه-لریندن سایلیر . پاریس‌روزنامه‌لریندن اولان موسوار روزنامه‌سی یازمیشدر که استالینین ویردیگی جوابلارین چوخلی اهمیتی وار ، گرەك آلمانیا-دان فاشیست قالیقلارینین ابدی‌اولاراق ریشه‌سی کسیلسین روزنامه مقاله‌نین صونیندا بئله یازمیشدر :

آلمانیانین فاشیستلردن تمیزلشمه-سی ایچون بوتون ملتلرین قارشو-سیندا هابئله صلحین محکملشمه‌سی یولیندا اساس و مهم وظیفه‌لردن سایلیر .

علی توده

بایر اقدار

گئجه‌دیر . پرده لال ، آسماندا لال
قندیللر ایچینده تك گزیر هلال .
دیلسیز قوشلوق لارا باخرام بیردن
اونا دینج اوله‌وزلار سایرشهردن.
گئجه‌دیر، نه سس‌وار، نه‌ده‌بیر انسان
سکوت ایچینده‌دیر بوتون خیابان .
تبریزین قوینوندا دولانیرام من
نه‌دیر بوشاعری ینه جلب ایدن ؟
شهر یوخی‌دادیر ، یاتیر ، دینجلیر .
فقط بیر اوتاقدان بیر ایشیق گلیر .
اوندا؟ او کیمدیر ؟ هله اویاق‌دیر
یوخسا بو گئجه‌ده یانان مایاق‌دیر .
هی یازیر ، هی یوزور الینده قلم ،
اونون گوزلرینده جانلانیر عالم .
من بیر گون فکرسیز گورمه‌دیم اونو،
بو یوردون ناموسلو ایگیت اوغلونو.
ینه خیاللی‌دیر اوقلب ، او باخیش .
قارا قاشلارینی چاتیب دایانمیش .
آلتیندان توکولور نارین اینجی‌لر .
بو کیچیك اوطاقدا اوزون گئجه‌لر
آمه‌ده دوشونور او صادق اورەك!
اونون بسله‌دیگی هر آرزو، دیلك
بوخلقین ان بویوك سعادتی‌در ،
حسی ، احساساتی ، محبتی‌در .
اونون روحی اینجه، قلبی کوورکدر،
لاکن دوستا یوموشاق، دشمنه برکدر.
او صحبت ایدنده ئوز ملتیندن
سالونلار تیتره‌یر حرارتیندن .
اونون سوزلرینن قیمتی وارمی ؟
اونو دینله‌ینلر هیچ یورولارمی ؟
اوخوجوم سانما که، او، اختیاردیر
چوخدا آق آلنندا قیریشیق واردیر.
وطنین کدری ، ائلین فریادی
اونون اوره‌گینده غبار باغلادی .
او گونکی آیاقی دگدی بویوردا
طبعت رنگینی دەگیشدی بوردا .
اونون آلنیندا‌کی او موراو بایراق،
قیمتلی، شرفلی، اوغورلو بایراق .
آزادلق خبری یئتیردی بیزه .
خوش حیات، خوش دوران گتیردی بیزه

صائین قلعه‌ده

صائین قلعه‌دن گلن خبره گوره آبان آیینین ۶ سیندا دولت تیاتروسی هیئتی صائین‌قلعه‌یه وارد اولوب‌و بیرینجی توبه هولاسودا اولان سربازه-لار ایچون قونسرت وئرمیشلر هیئت قادینلار و محصللر ایچون هابئله عمومیتله خلقدن ئوتری نمایشلر تماشایه قویوب و قونسرتلر ویرمیشلر خلق بو باره‌ده هیئت‌دن نهایت تشکرایدیب و نمایشلری علاقه‌ایله قارشیلامیشلار

آذربایجان‌مطبعه‌سی

وطنلرینه کومك ایتمك مقصدی ایله بورایا گلمیشلر . بو ایش بیزه آغیر گلیرسه‌ده بیلملی‌ییك که ، بونلار کونوللی اولاراق بیزیمله اشتراك ایتمك ایسته‌ییرلر . بو ، سووەت‌قادینلاری ایچون تعجبلی بیر ایش ده‌ییلدر . وطن کومك ایسته‌ییر ، یاردیم طلب ائدیر . . .

بو قهرمان قادینلارین فرونت‌دا اشتراك ایتمه‌لری بوتون دنیا قادینلارینا سرمشق اولمالیدر . بئله‌لیکله قادینلار — قادینلاریندا مدنی انسان‌لار کیمی یاشاماقا ، بوتون اجتماعی‌ایش-لرده کیشی‌لرله بیرلیکده فعالیت گوسترمکه لایق اولدیقلارینی اثبات ائدیرلر .

حکومتیمیزین دوزگون اجتماعی قورولوشی اونلارا ئوز شخصیتلرینی تاریخلر بویو نمایش ایتدیرمکه امکان وئرمیشدر .

کاپیتالیزم اصولی ایله اداره اولونان ئولکه‌لرده قادینین انرژیسی و قادینلیق فاجعه‌لی بیروضعیله تحقیر اولوندیغی حالدا سووەت قادینلاری دنیا صلحینی تهلکه‌یه دوغرو آپاران فاشیزم قوه‌لری علیهینه قیام ایتمکله تاریخده شرفلی بیر صحیفه آچمیشلار.

به ایتمك اولار ، بشریتین حقوقینی ایاق آلتینا سالماق ایسته‌ین فاشیزم ایزی آروادلی = گیشلی ئوز ئولکه‌میزده‌ن و دنیا

زحمتکش‌لری آزادلیغیندان دفاع ایتمك‌اوغروندااووروشمایامجبورایتمیشدر قوی بیزیم قانلاریمیز بو تورپاقلاری بویاسین . نه اولار ! بیز ئوز مقدس وظیفه‌لریمیزی انجام وئرمك ایچون هئچ بیر زاددان قورخموریق .

بیز بوگون آند ایچیریك که ، صون قطره قانیمیز قالانا قدر دنیانین مظلوم و ائللر بوبو استثمار آلتیندا یاشایان ملت-لرین فاشیزم‌تهلکه‌سیندن قورتارماق ایچون‌مبارزه‌میزه ادامه‌وئره‌جه‌ییك...!

بیز آند ایچیریك که بویوك داهی لنینین قوردوغی مقدس تشکیلاتیمیزی قوروبوب حفظ ائده‌ك . . .

بیز محاربه میدانلاریندا وئردیگیمیز قربانلیقلارا ، بیز وظیفه-یه ، وطنه آند ایچیریك که بشریت دشمنلرینی ازیب داغیتما-داغین ایتمه‌ییینجه اسلحه‌میزی یئره قویمایاجاق . . . !

بیزیم کسگین قلینجلاریمیز قوه‌لی بیلکلریمیزله وطنیمیزین اختیاریندا در .

بیز قهرمان قادینلاریمیزین قارشیسیندا دیز چوکوب او-نلارین شجاعتلرینی آلقیش‌ائدیریك و اونلار بیزی شجاعتله‌یوروتا-جق‌الهامله‌ییرلر ...!

یاشاسین استالینین اوغروندا مبارزه ائدن سووەت خلقلری ..!

فتحی خشکنابی

عشق و محاربه !

یا

آلکساندرین خاطره‌لری

-۸-

قیزلارین گلمه‌گینده‌ن خبردار اولدیقدان صونرا بیزهاموموز اونلاری گورمکه گئدیریك ، آه ! بیلمیرسن بو ساعت من نه‌حالدا ایدیم ؟ ایوانین نشانلی‌سی‌دا اونلارلا گلمیشدر . اونلار بیربیرینی گوردیکدن صونرا قوجاقلاشیب سه‌وینجکلریندن آغلادیلار ، بیر مدت ساکت قالیب صونرا ئوز ایشلرینده‌ن او-تانان کیمی اولاراق گولومسه‌یه‌رك آیریلدیلار ، ایوان اونو ئوز یولداشلاری ایله تانیش ایتدی .

اونلارین گلمه‌سی‌نین مناسبتیله فرونت‌دا جشن دوتدیق ! نهارچاغی ایوان ، سیموندان اجازه آلدیقدان صونرا بو نطقی سویله‌دی !

« — یولداشلار ! بو گون بیزیم وطنی یاخودلاریمیزی آنا

آذربایجان خلق ادبیاتی

توپلایان حسین صابرزمان

آتـالار سوزی

قیصاس ، قیامته قالماز .
یئتیمکی داراقیساسان ، قـابدیب ال
آیاغنی جیراجاق
جان دی ، جان ایشیت .
جهنمه گیدن ، یوزونه یولداش آرایار
تولدی وار ، دوندی یوخدی .
ظلم‌لن آباد اولان، عدلیلن ویران اولار
ایگیت یاخشی اولار تیلر ده‌ده‌مالین ،
یا خود پیس اولار تیلر ده‌ده مالین .
دلی‌دن عقللی‌سی اولماز .
تولومدن یایینمازسا ، قیزدیرما یاراضی
اولـماز .
قورخونین ، بالاسی ئولسین .
قاچانی قوومازلار .
بیری ئولمه‌سه ، بری دیریلمز .
ده‌وه‌یه دیدیلر بوینون اگری‌در ،دیدی
هارام دوزدر کی .
آلوو بلوودان یه‌یندی .
کور آتین ، کوردا نعلبندی اولار .
قیزمادیق ایستی‌سندن ، کور اولدیق
توستی‌سندن .
قمه‌قلنج یاراسی ساغالیب گیدر ، دیل
یاراسی گیدمز .
قاپیلار ، آتی کور قاتی .
تدبیر یانار ، توستی چیخار .
کن کن نه‌قدر قویونی درین قازسا ،
ئوزونی تکده گورر .
بله‌کانی ، بربر چیخارلار .
آغاجی ایچندن ، قورت یی‌یر .
آز یی ، ئوزونه بر توگر دوت .
آت ئولوب ، ایتین بایرامی‌در .
آدام ایت اتی یی‌یر ، منت چکمز .
تازا گلدی بازاردان ، کهنه دوشدی
نظـردن .
هارا ایشیق‌در ، بئیه بوجاغی .
دیل دیدیگین ، باشا بلادر .
میشه‌ده قورت آزیدی ، بربده گمی‌لن
گلـدی .
حساب دینار دینار ، بخشش تومن تومن
دوشانا دیر قاچ ، تازی‌یه دیر دوت ،
باغ وقتی باغبانین قولاغی ایشیتمز .
گورمه‌میشین بر اوغلی اولدی ، وبردی
گوزون چیخارتدی .
قربان اولوم او دعوایا ، اوستوندن
بر ساعت کچر .
یامان گونون عمری آز اولار .
اوتانانین اوغلی اولماز .
گوردون یمك ، دای نه دیمك .
آشاغیدا اوتومور ، یوخاریدا ایسه بر
یـوخـور .
دامجی‌دان قوتاریب ، یاغیشا راست
گلدیـك .
دوشاب آلدیق ، مربا چیخدی .
دوزی ییب ، دوز قابین سیندیرمازلار

هر گوزه‌لین بیر عیبی اولار .
آصلانین ارکك دیشی‌سی اولماز .
حمامه گیره‌ن ترلر چیخار .
قورد بالاسی آخرده قورد اولار ،
بوش تفنك دن ایکی نفر قورخار .
ایتین عقلسیزی قیقاناقدان پای اومار
اونودا چینی قابدا .
کچل‌باشا شیرلی داراق‌باراشماز .
دوز یئرده یئریه‌نیر شخمداشیلاق آتیر .
تولکی ـ تولکی‌یه بویورور تولکی ده
قویروغنا .
اوردك دوراز قـاز یریشی یریسین
ئوز یریشینده ایترر .
چوره‌گی ویر چوره‌کچیه بیر چوره‌کده
اوستنده ویر .
خوروس اولماسایدی صبح آچیلمازدی؟
کورنه ایستر ایکی گوز ، بیری اگری،
بیری دوز .
کور کورا دیر جیـب‌یری گوزووا .
سوغانی کیم یی‌یر درده‌جر، مطلی کیم
دی‌یر عیبه جر .
بالیقی آت دریایه بالیق بیلمزسه ،
خالق بیلر .
آج دیر دویمارام ، توخ‌دیر آجالمارام .
آجین ایمانی اولماز .
چولمك دیغیررانیب، دوواغین تاپیب .
یوغورد توکولسه یئری‌قالار ، آیران
توکولسه نه‌یی قالار .
انصاف دینین یاریسی در .
وورانی وورارلار ،
ایلان هریئره اگری گیتسه ، ئوزیووا‌
سینا دوز گیده‌ر .
آجی‌میه‌ن جی‌جیماز .
قرانلغین دالیسی ایشیق لیقدر .
ئوزی یخیلان آغلاماز .
آج‌تویوق یاتار، یوخودا دارو گورر .
ایت ایتدیگیندن، ال‌چکسه، صومسونمه‌
گیندن ال چکمز .
هرنه توکسن‌آشووا او گلر قاشیغنا .
دوگمه قاپومی دوگللر قاپونی .
داما ، داما ، گل اولی ، دادا، دادا،
هیچ اولی .
که‌چینین قوتوری ،سرچشمه‌دن سوایچر:
تویوغین پیسی : برك یومورتلار .
آج قودورقان اولی چیلاق اویناغان
دوه گوردون ، قیغنی‌دا گورمدیم ،
دوه اویناپاندا قاریاغار .
وفالی ایت، بی‌وفا آرواددان یاخشیدر .
قیزارا ، قیزارا ، ئولمك ، سارالا ،
سارالا ، قالماقدان یاخشی‌در .
الله آدامین عمریندن کسوب قویسون
عقلنین اوستونه .
چراغ ئوز دیبینه ، ایشیق ویرمز .
بالانچی‌نین ، حافظه‌سی اولماز :
کئچل چـاره قیلسا ، قاباقجا ئـوز
باشنا قیلار .

اعلان

آذربایجاندا خلق یارادیجلیغی صنعتینی تشویـق ایتمك و اهالینی آذربایجان خلق یارادیجلیغی اوستالارینین اثرلریله تانیش ایتمك‌مقصدیله سووه‌ت اتفاقیله مدنی علاقه جمعیتی و سووه‌ت مدنیت ایوی ایران آذربایجانی خلق یارادیجلیغی اوستالارینین اثرلریندن عبارت تبریزده‌کی‌سووه‌ت مدنیت ایوینده سرگی تشکیل ایدیر .

سرگیده اشتراك ایتمك ایستین‌خلق یارادیجلیغی صنعتکارلاری ئوز اثرلرینی سووه‌ت مدنیت ایوینده سرگی قومیسیونینا تقدیم ایده‌بیلر .

سرگیده اشاغیدا گوستریلن صنعت اثرلریله اشتراك ایتمك اولار .

۱ ـ مختلف توخونما صنعت ایشلری : خالی ، خالچا ، پالاس ، شال ، تیرمه گلاقانی ، یایلیق ، پارچا ، باقتا ، زنجیره ، ئورتـوك ، پرده ، خورجون ، کیسه ، قلمدان قابی ، جوراب و غیریلری .
۲ ــ پارچا اوزه‌رینده ایشله‌مه ، چکمه . تیکمه و گلابتین ایشلری .
۳ ــ زرگرلیك و مینا ایشلری ؛
٤ ــ ظریف ساخسی قابلاری .
٥ ــ مختلف نوعلی ظریف نجارلیق ، خاتم و منبت کارلیق ایشلری .
٦ ــ مختلف مسگرلیك و قلم ایشلری .
۷ ــ مختلف قابلار اوزه‌رینده نقاشلیق و قلم ایشلری .
۸ ــ یوخاریداکی‌لاردان باشقاخلق یارادیجلغین‌مختلف‌ساحه‌لرینه‌عائدظریف‌ایشلر گوستریلن بوتون اثرلر مرداد آیینین ۲۰ سیندن آذر آیینین ۱ نه‌قدر (آغوست‌آیینین ۱۱ ندن‌نویابر آیینین ۲۱ ه‌قدر) مدنیت‌ایوینده‌قبول‌اولوناجاقدر .

سرگیده بیرنجی‌لیك قازانان اثرلرین اوستالارینا آشاغیدا گوستریلن اوچ درجه‌لی مکافات ویریله‌جکدر .

بیرنجی درجه‌لی مکافات	۱ عدد بئش مین ریال
ایکینجی درجه‌لی مکافات	۲ عدد هر بیری اوچ مین ریال
اوچونجی درجه‌لی مکافات	٤ عدد هر بیری مین ریال

تشکیل اولونان خلق یارادیجیسی سرگیسی ایکی آیا قدر دوام ایده‌جك و سونرا اثرلر ئوز صاحبلرینه قایتاریلاجاقدر .

سرگیه دایر معلومات آلماق ایچون هر گون سحر ساعت ۸ دن ۱ ره قدر مدنیت ایوینده حاجی زاده‌یه مراجعت ایتمك اولار .

مدنی علاقه جمعیتنین اداره هیئتی مدنیت ایوی مدیریتی

آذربایجان شاعرلرینه اتحاف

تاکـه اولدی نور رخسارین گونش‌تك آشکار
مه یوزین تك ای‌گوزل اولدی منور بو دیار
جلوه نور رخون آفـاقی یکسر دولـدووروب
هر کس اول نوری گوروب‌اولمش منیم‌تك جان‌نثار
عشقده (کامل) وفـاده (بی‌ریا) برعـاشقم
(فطرت) پاکیمده نقصان یوخدور آنلار (هوشیار)
(اعتماد) ایتدیم وصاله (صابر) اولدوم هجره‌من
(شادمان) ایت قلبمی ای مـایه عز وقـار
مصحف رخساروی (صحاف) ایدیبدیر جزوه‌بند
تویمایب پـاشیده ایتسین دستبرد روزگـار
کمبه وصلین تمناسیله هی (چـاوش)تـك
ایلدرم شور و نوا اولـسون نصیبم وصل‌یار
(نجم) بختیم اولدی تابان برده (محزون اولمارام
(توده) مقبل یاشار دنیاده هر آن (بختیار)
بلبل (شیدا) گیمی ال چکمرم گلـزاردن
سینه‌می گر زخمدار ایتسه جفای نوك خار
دهرده (فیروز) بختم ایندی (بورچالو) اتلی
هم‌نشین‌در عـاشقه گلشـن آرا ای گـلعذار
گلشن ایچره لاله‌تك(گلگون) گورر کن گل یوزین
عندلیبین قلبین ایلر درد حـسرت بی قـرار
زلفنی رخساره توکمه (هاشمی) خالین گوروم
ایتمه خالین‌تك جهان ملکین گوزمده تیرتار
اشك چشمیم (کاشف) اولدی سریمی ایتدیم‌عیان
بسکه هجرینده النـدی گوزیاشیم بی اختیار
(نیکنام) اولدوم الیمده واز (درفش) نصرتیم
بیرده (آذر اوغلی)گوره‌ز ای جوان هرگرفتار
بو (سلیمان) ملکینه (ایمن) گلوبدر چوخ ادیب
سنده یاز بو مطلبی قـالسون جهاندا یـادگار

محمد ـــ ایمن ـــ امیرکارگر

قاسم فیروزان

«« گونش مجله‌سی »»

بو گونلرده تبریزده شاعرلر و یازیچیلار جمعیتینین « گونش »آدلی نفیس بیر مجله‌سی نشر اولونموشدر.

بو مجله ، جمعیتین آز بیرزماندا بویوك فداکارلیق و فعالیتی نتیجه‌سینده عمله گلمکله برابر قدرتلی و جوان یازیچی و شاعرلریمیزین مضمون اعتباریله زنگین و خلقیمیزین ساده آنـا دیلینده یازیلمیش شعر ، مقاله و حکایه لریله دولو اولاراق آذربایجان مطبوعـات ساحه‌سینه ینی قدم قویماغا باشلامشدر . بو مجله‌نین نشر اولونماسی ، یازیچی و شاعرلریمیزین قدرت و اراده سینی افتخارلا دولی بیر شکلده‌جانلاندیریب و افاده ایده‌جکدر .

گیچمیش ظلمتله دولو ایللرین شوم تاثیری آلتیندا ئوز آنا دیللریندن محروم ایـدیلن استعـدادلی یازیچی و شاعرلریمیز ، بو گون ایللرجه بویوك بیر آرزو و اشتیاقلا حسرتینی چکدیکلری آنا دیللرینده خلقیمیزین ایستك وآرزولارینا اویغون یازماغا باشلامیشلار .

بونی دا کمال افتخارلا قید ایتمك لازمدر که ، شاعر و یازیچیلار جمعیتی تشکیل تاپدیغی گوندن ایندی یه قدر ، ئولکه میزین بیرچوق‌ینی یازماغا باشلایان شاعر و یازیچیلارینی تربیه ایده‌رك اونلارین ایندی و گله جکده ادبیات عالمینده ترقی ایتملری ایچون‌اونودولماز‌جدیتلر‌ایتمیشدر .

« گونش » مجله سینین روحیه‌لی شاعر و یازیچیلاری ، خلقیمیزین چوق یاخیندان تانیدیغی تالانتلی قلم صاحب لریدرلر که ، اونلارین اثرلری ۱۲ شهریوردن سونرا آذربایجان مطبوعاتیندا اونودولماز بیر یئر اشغال ایتمیشدر .

بو شاعر و یازیچیلار ، حقیقتله دیمك اولار که ، وطن و ملتین زواله محکوم اولدیغی دوره‌لرده ، خائن ارتجاع کابـوسی نین اسرارلا دولو پرده‌لرینی جیراراق ، اونلارین پیس عملریله برابر قارا ماسقالارینی گوتوروب ، وطنین حـالینه یاناراق خلقیمیزین روحی یارالارینا شفا اولوب اونلارین اضطراب و آجیلارینین ان مبارز جارچیلاری اولموشلار .

چینده

چینده چیخان شین بائور روزنامه‌سینین یازدیغینا گوره چینده انگلیس مامورلاری توسطیله نتچه نفرین ئولدورولمه‌سی خلق طرفیندن شدتله تنقید اولونموشدر . نئچه گون قاباق کولو شهرینده بوایشه اعتراض‌ایتمك مقصدیله بیر میتینك تشکیل ویریلیب و خلق بو باره ده انگلیس پولیسلرینه‌اعتراض ایتمیشلر پولیسلر بو اعتراضـه گوره یغینجاق ایدنلره آتش آچمیشلار .

اداری اعلان

بوتون شهر و اطراف آبونه‌چی لریمیزده‌ن تقاضا اولونور آدرسلرینی ده‌گیشدیردیکلری صورتده کتبی اولاراق بو اداره یه خبر ویرسینلر .

۹ــ۱۰ مدیریت

ماکزیم غورکی

شیطان

ـ۳ـ

ــ بوندان تعجبه ده‌گر بیرشی اولا بیلمز . چونکه بوتون عمر بویی ، چوق وقتلر منیم آرزولار و هوسلریمین اودی اوزره سویوق صو سپمیش‌دیلر .

یان‌یانا دار خیاباتین اوزه‌رینده قبرلرین و خاچلارین آراسیندا یول گیدیردیلر . ایکی گوك رنگلی ایشیق یازیچینین گوزلریندن یئره دوشوردی وشیطانا ئوز یولونی تشخیص‌ویرمك امکانی ویریردی .

چوخ نازین بیر یاغیش اونلارین بدنینه نفوذ ایدیر وبئل یازیچینین لوت دنده‌لری آراسیندان و داها ایچینده‌قلب قالمامیش اولان بوش نفسه‌سی ایچیندن گئچیردی .

شیطاندان سوردی :

ــ شهره می گیدیریك ؟

ــ اورادا سیزین‌ایچون جالب توجه بیرشی وارمیدیر ؟

یازیچی محکم بیر سسله جواب ویردی؛

ــ آقا جهان منیم ایچون جالب توجه در ،

ــ عجبا یاشاییشین هله‌ده سیزین ایچون ارزشی می‌وار ؟

ــ شك سیز .

ــ نیه ؟

ــ سیزین‌ایچون نتچه تشریح ایده بیلیرم ؟ بشیر هر شیئی ایتدیگی سعین مقیاسی‌ایله ئولچه‌ر . . . او اگر « آرارات »ین قله‌سیندن ئوزی‌ایله بیر داش گتیرمیش اولسا ، او داش اونون نظرینده اهمیت تاپار .

شیطان گولومسه‌یه‌رك دیدی :

ــ ای بدبخت حشره !

یازیچی سویوق بیر لحن ایله :

ــ و او قدرده خوشبخت. دیه جواب ویردی .

شیطان داها جواب ویرمه‌دن چکینلرینی آتدی .

قبرستاندان چیخمیش دیلار ، اونلارین برابرینده بیر کوچه گورونوردی ، ایکی ردیف ئولرین آراسیندا شدتلی بیر قارانلیق حکم سورمکده‌ایدی ، و محقر فانوسلار ، یئرین ایشیق‌دان محروم اولماسینا بوتون آیدینلیقلا شهادت ایدیردیلر .

شیطان بیر لحظه سوسدیقدان سونرا :

ــ سویله‌یین گوروم اوزولزی قبرده نئچه حس ایدیرسینز

دییه سوردی ؛

ــ ایندی‌که اورایا عادت ایتمیشم ، چوخ‌یاخشی و راحت !!!

اما اول چوخ عذاب ویریجی ایدی .

تابوتین کنارینی میخلایان صفیه؛ میخلارین بیرینی منیم‌بدنیمه چالمیش ایدی ــ بیلمیرم نیه ــ اونیدا کاه‌مه . بو چوق‌اهمیتسیز بیر موضوع ایدی تصدیق ایدیرم ، اما چوخدا خوشا گلیم دگلدی بیلیرسیز آز قالمیشدی بئله فکر ایدم :

بیله لیکله منیم کله‌می خراب ایتمك ایسته‌ییرلر ، چونکه منده گاهدان بوکله وسیله‌سی‌ایله خلقین بعضی مال‌لارینی خراب ایتمیشدیم .

بالاخره قوردلار گلدیلر ، اونلاردا ــ مرده‌شور یوموشلار ــ تنبل‌لیك و ناامیدلیکله‌منی ییردیلر .

شیطان ئولونون جوابیندا ؛

ــ بو قضیه منیم ایچون هیچ ده تعجب‌ویریجی دگلدردیدی بو خصوصدا قوردلارا ایراد دوتماق اولماز چونکه توپراقلـی بیر اسکلت چوخدا یئه‌لی بیر غذا دگلدر .

یازیچی دیدی :

ــ اما مگر منیم جسدیمده نه قدر ات وارایدی ؟ تقریباهیچ

ــ بوبنلابرابر بو اتلری یمك لازم‌ایدی و من حس‌ایدیرم که بو چوخ نامطبوع بیر ایشدر و حظی اولماق عوضینه آجیغا گلیبدر . حالبوکه مثلا قوردلار کتابخوشلاری بول اشتها و هوس‌ایله ییرلر ،

لهستان غرب سرحدلری حقینده

۱ نجی صفحه دن بقیه

تیرکن سوومت اتفاقی، ایکیرمی ایل اول جبرایله اشغال ایدیلمیش بو ناحیه لری گیری قایتاردی.

آلمانیا مغلوب ایدیلدیکدن سونرا سوومت اتفاقی انگلتره و آمریقانین موافقتی اوزره لهستانین سابق اراضیسی اولان و آلمانلار طرفیندن نتیجه یوز ایل طرفینده جبرا اشغال ایدیلمیش ناحیه لرین بو ئولکه نین اختیارینا ویریلمه سی «پوتسدام» قونفرانسیندا قطعیتله قرارلاشدیریلدی.

بو یئرلر لهستانا اعاده ایدیلدیکدن سونرا، لهستان حکومتی سوومت اتفاقینا گئری قایتاریلمیش اراضی ده ساکن اولان لهستانلی وطنداشلارا یئر ویرمک، و گله جک ده بیر آلمان «ستون پنجم» ی ایله قارشیلاشماماق اوزره «پوتسدام» قرارینی امضالایان بویوک حکومتلرین موافقتی ایله، الحاق ایدیلن تورپاقلارین ساکنی اولان آلمانلاری لهستاندان اخراج ایتدی.

بئله لیکله اوچ میلیونا قدر آلمانلی مهاجر عنوانیله او ئولکه دن ائشیگه کوچوریلدیلر.

بوتون بو نقل و انتقاللار «انگلتره و آمریقانین» موافقتی ایله عمله گلدیگی حالدا، ایندی هر ایکی حکومت بو سرحدلر حقینده یئنی نظریه لر ابراز ایتمگه باشلامیشلاردر.

۱۰ گون اول انگلتره پارلمنتینده دانیشان انگلتره خارجی ایشلر وزیری «بوین» اوزمان انگلتره نین اکراه ایله بو تغییراته رضایت ویردیگینی ادعا ایتمیشدر.

حالبوکی همین انگلتره حکومتی لهستانین استقلالینی تضمین ایتمک بهانه سی ایله محاربه یه باشلامیش ایدی.

ژنرالیسم استالینین «یونایتدپرس» رئیسی «قیوبئلی» یه ویردیگی جواب بو خصوصدا سوومت اتفاقینین قطعی نظرینی بیردها تایید ایتمیشدر.

اصولا ایندی لهستانین غرب سرحدلری حقینده انگلیزلر و آمریقانلار طرفیندن باشلادیقلاری بو ادعالاردن آلمانیا خلقی آراسیندا بو ئولکه لرین نفعینه بیر تبلیغات وسیله سی عنوانیله استفاده ایتمک، فکرینده درلر. هابئله آنقلوساقسونلار، بو ادعالاری ایره لی سورمکله احتمالی اولاراق «رور» ناحیه سی و باشقا آلمانیا سرحدلری حقینده سوومت اتفاقی طرفیندن تکلیف ایدیله جک طرحلرین مقابلینده بیر قارشیلیق و گرو حاضرلاماق ایسته ییرلر.

او لحاظدان در که صون گونلرده نیویورقدا «برنز» طرفیندن سویلنمیش اولان بیر نطقین آلمانیا مسئله سینه عائد اولان بیر حصه سی آرتیق درجه ده اهمیت کسب ایدیر.

«برنز» دیمیشدر که:

«نیویورقدا توپلاناجاق ٤ بویوک دولت نماینده لرینین ۲۰ نوامبر قونفرانسیندا آلمانیایا مربوط اولان اساسی مسئله لرده او جمله دن آلمانیا سرحدلری مسئله سینده اساسی بیر موافقته یئتیشیلمه دیگی تقدیرده، آلمانیا ایله قورولاجاق عمومی صلح قونفرانسیندا اشتراک ایتمگه حاضر اولمایاجاقدر....»

بورادان آنلاشیلدیغینا گوره ٤ وزیرلر قونفرانسیندا آلمانیانین سرحدلری مسئله سی ده اولدیقجا مهم یئر دوتماقدادر. هابئله آنقلوساقسونلارین بو سرحدلر حقینده چنه ووروماق وسیله سی ایله دموقرات لهستان حکومتینه باسقی و فشار ویرمک نیتینده اولدیقلاری دا آیدینجاسینا آنلاشیلماقدادر. بو حکومتلر بئله لیکله لهستان داخلیسینده اولان ئوز مرتجع و خائن

اوقتیابر انقلابی وشرق

۱ نجی صفحه دن بقیه

بیر قبرستانا چوریلمیش و اونون مظلوم خلقلری باشلارینین آلتیندا قیزیل یاتاقلاری اولا-اولا آج جان ویرمیشلر....

بو وضعیت ادامه تاپیردی ۱۹۱۷ نجی ایلده اوقتیابر انقلابی گونشی پارلادیقدا بوتون دنیانی ایشیقلاندیردیغی کیمی شرقین ظلمتنی یاراراق واوروادا یاشان خلقلرین قلبینی ایشیقلاندیردی واونلاردا مبارزه و آزادلیق دویغوسی اویاتماقلا اونلارین حیاتندا یئنی بیر دور آچدی.

دیگر طرفدن اوقتیابر انقلابینین یارانماسیله چار حکومتی دارمادغین اولموش و نتیجه ده اونین استعماری و ملتلره قارشی ظلم سیاستینه سون قویولدی.

اوقتیابر انقلابندان سورا بیر طرفدن سوومت حاکمیتی دوربنده آچی حیات سورمن روسیه نین شرق خلقلری کامل آزادلیق وخوشبخت بیر یاشایشا چاتمیشلار. اونلارین ملی آزادلیق و مدنیتلری نین انکشافی ایچون لازم شرایط وامکان یارانمیشدر حالبوکه بو خلقلر چاردوریندە هیچ بیر آزادلیق حقنه مالك دگل ایدیلر. ایندی ئوزبك تاجیك، ترکمن و...، مترقی خلقلر کیمی حیات سورمکده درلر اونلار هر گون داها آرتیق سرعتله ترقی و انکشاف ایتمکده درلر.

اوقتیابر انقلابندان سونرا سوومت حکومتنین بوتون ملتلره قارشی دوتدیغی دوستلیق سیاستی نتیجه سینده قونشو شرق دولتلری ئوز حاکمیت واستقلاللارینی امپریالیستلرین تاباغیندا قوروماق ایچون محکم بیر دایاغ تاپمیشلار. اوقتیابر انقلابیندان سونرا شرقده گنیش آزادلیق حرکتلری وجوده گلمیش و عصرلر بویی اسیر یاشایان واستقلال وحاکمیتلری امپریالیستلر طرفدن تاپدالانان واویونجاق اولان مظلوم شرق خلقلری امپریالیزمین تسلطنه سون قویماغا قیام ایتمیشلر بوگون چین ده اندونزی ده هندده ایراندا... و... بویوک ملی آزادلیق حرکتلری یارانمیشدر بو نهضتلردن مقصد امپریالیزمی محو ایدیب وآزادلیقا چیخماقدان عبارتدر.

مظلوم خلقلرین بو قورتولوش و نجات حرکتلریندن پشتیبانلیق ایدن بیر قوه وارسا اودا سوومت حکومتی در. بونا گوره در که شرق ملتلری سوومت حکومتینه واونلارا مبارزه یولونی گوسترن و شرقده آزادلیق نورینی ساچان اوقتیابر انقلابینا قارشی حدسیز صمیمیت و علاقه بسله ییرلر اونا گوره اوقتیابر انقلابی شرق خلقلری ایچون ان بویوک وسویملی بیر بایرامدر.

* * *

شرق ملتلری بوگون ارتجاعین یاراماز عمللرینه وال قول چالماسنا باخمیاراق ئوز آزادلیق حرکتلرینه ادامه ویریرلر. وغالبیته چاتمالاری دا حتمی در.

یاشاسین آزاد شرق واونون الهامچیسی بویوک اوقتیابر انقلابی!

جمعه گونی ملی اورقستر ده

اول صفحه دن بقیه

اولونموش ملی اورقستر آز مدت ایچریسینده بویوک حرمت قازانمیشدر اونون قوللەتیوینین مقصدی، آرزوسی یالنیز ئوز خلقینه، آذربایجان خلقینه صادق اورکله خدمت ایتمك اولموشدور.

بونا گوره ده خلق ده اونی سئویر، خوشلاییر و دفعه لر ایله آلقیشلاییر. چونکه او بو صحنه ده ئوز ملی مدنیتی نین عنعنه لرینیت پارلاق نمونه لرینی گورور و ئوز دوغما دیلینی ایشیدیر و افتخار ایدیر.

ایندی بیز جسارت له دیه بیلریك که، ملی اورقستریمیز دگیل، ایراندا بلکه بوتون اورتا شرق ئولکه لرینده یگانه صنعت اوجاغینا چئوریلمیشدر.

بو ملی اورقسترین تکاملینده سوومت متخصصلرینین یاردیمی آز اولمامیشدر.

سوومت اینجه صنعتینین گورکملی نماینده لری بیزیم الیمیزدن دوتوب ترقی ذروه سینه دوغری هدایت ایتمکده در. اونلار بو یولدا ئوز انرژی لرینی صرف ایتمکدن چکینمه میشلر.

بیر سوزله سوومت مدنیت ایوی ملی اورقستریمیزین بانی سی اولموشدور. سوومت مدنیت ایوی نین گنج و استعدادلی بسته کاری آقای حاجی ـ خان محمد اوفدان خواهش ایدیریك که، بو کیچیك هدیه لری بیزیم جوانت قولله قتیو یمیزدن قبول ایتسین.

اعلان

قیش موسمی باشلادیغینا گوره تبریزده کی سوومت مریضخانه سی آبان آیینین ۱۱ ندن (نویابرین ۱ ندن) ایش وقتینی آشاغیداکی ترتیبله تعیین ایدیر. جمعه گونلریندن سوای هر گون سحر ساعت ۹ دان ۲ یه قدر گون اورتادان صونرا ساعت ۳ دن ٦ یا قدر.

مریضخانه نین مدیریتی

بیلدیریش

سوومت مریضخانه سی خبر ویریر که محترم اهالینین خواهشینه گوره مریضخانه نین تازه بناسینده خانملار ایچون مخصوص دوغوم شعبه سی تشکیل ویریلیب تازه گلمیش عالی درجه لی خانم دکتر آسناخوسکایا توسطیله معاینه و دوغوش قبول اولونور هابئله مریضخانه ده دیش مریضلاری تازه او قابل متخصصلر طرفیندن معاینه و معالجه ایدیلیر.

سوومت مریضخانه سنین مدیریتی

بیلدیریش

سوومت مریضخانه سی خبر ویریر که رنتگین (برق و آینه) شعبه سی تازه اصول اوزره تشکیل تاپیب و مریضلر تازه گلمیش عالی درجه لی متخصص دکتر توسطیله معاینه و معاینه نین نتیجه سی مریضلارین ایسته دیکلری دیللرده یازیلیر.

سوومت مریضخانه سنین مدیریتی

دوستلاری و عامللرینه یاردیم ایتمك ولهستان دموقراسی جبهه سی برابرینده اونلاری عملا و معنا تقویت ایتمك ایسته ییرلر.

انگلیزلر لهستانین غرب سرحدلریندن، لهستانین انگلتر ده اولان قیزیل موجودینی ویرمه مك کیمی بیر فشار و باسقی وسیله سی عنوانیله استفاده ایتمك ایسته ییر و آمریقالیلار ایسه بو جهتدن اونلارا یاردیم گوستیریرلر.

خلقیمیزین معارفه رغبتی

اول صحیفه دن بقیه

ایچون فقط تیکیلمه سیله سولوله کشلیگینه اوتوز مین تومن اهالی طرفیندن خرج ایدیلمیشدر. همین بو مکتبده ایندی ۳۰۰ نفر اوشاق تحصیل ایتمکده در. تبریزین خیاوان محله سی خلقی، بناسینا یئنی باشلانمیش بیر اورتا مکتب عمارتی ایچون ایکی یوز مین تومنه قدر نقد پول توپلامیشلاردر.

بو مکتبین یئری اولدن حاضر ایدی یالنیز تیکیلمه سینه اوچ-دورت یوز مین تومن خرج و مصرف ایدیلمه سی تخمین ایدیلمکده در. بو مصرفین هاموسینی اهالی ئوزلری تعهد ایتمیشلردر. بو مکتبین عمارتی سایر تیکیله جك اولان اورتا مکتبلر ایچون بیر نمونه اولاجاق طرزده در. بونلاردان باشقا میانادا، اوسکوده، اهرده، سرابدا و آذربایجانین باشقا یئرلرینده معارفه گوستریلن حسن رغبت اثری اولاراق مکتبلر، علم و عرفان اوجاقلاری بنا ایدیلمکده در. دیمك اولار که، خلقمیز بو خصوصدا بیر-بیرلریله یاریش ایتمکده درلر.

فرقه میزین بو خصوصداکی گوستریشی و آذربایجان خلقینین کول آلتیندا قالمیش اودکیمی پارلاق استعدادینی میدانا چیخاران و اونا رهبرلیك ایدن شانلی فرقه میزین تاریخی خدمتلری هیچ بیر زمان اونودیلماجاق و گله جك نسلمیزین تاریخ صحیفه لرینده قیزیل خط لرله یازیلاجاغی محقق در: فرقه میز گئچن ایل داغلار باشیندا، چوللر-دره لر و تپه لرده قارداطوفاندا آذربایجانلی نین غصب اولونان حقوقینی غاصبلردن، جلادلاردان یعنی ارتجاع حکومتیندن اعاده ایتمك ایچون بیر الینده سلاح بیر الینده مقدس نهضت بایراغی اولدیغی حالدا، ملتمیزه رهبرلیك ایدیردی.

ایندی ایسه، فرقه میز ئوز تاریخی وظیفه سینی یئرینه یئتیریب و ملی مرامینی سلاح گوجیله اله گتیرندن صونرا، بیر الینده کتاب و بیر الینده معارف مشعلی اولاراق خلقمیزی علمه سعادته و مدنیته دوغری هدایت ایتمکده در.

فرقه میز و خلقمیز بیرلیکده ئوز مراملاری نین ایکنجی مرحله سی یولونی گیتمکده بیر آن گئری قالمامالیدرلار.

ملی نهضتمیزین عامللری و علتلرینین ان بیرنجی سی، و باشلیجاسی، آنادیلیمیزین الیمیزدن آلینماسی بو ایله اوزیمیزه باغلی قالان علم، معرفت و سعادت قاپیلارینی افتتاح ایتمك ایدی. بویوک حسرتلردن صونرا او قاپیلارین آچاری اولان آنا دیلیمیزه نقدر زحمتلر، و ویردیگیمیز قوربانلار و توکیلن قانلار بهاسینه صاحب اولدیق. ایندی او آچار معارف اداره سی الینه تاپیشیریلمیشدر. دیمك ملکتمیزین همیشه لیك سعادتی معارف اداره سی الی ایله تامین اولوناجاقدر. اونا گوره معارف اداره سینین وظیفه سی و مسئولیتی چوخ آغیردر. چوخ اوزون مدتلردن بەری ایشلنمه میش بو آچار طبیعی اولاراق روتقدن دوشموش بیرنجی نوبه ده اونی پارلاتماق، تمیزله مك و اصلاح ایتمك مجبوریتی واردر تا منظور اولان نتیجه لری اله گتیرمك ممکن اولسون.

معارف اداره سی نین وظیفه سی هله لیکده یالنیز مکتبلرین و محصللرین صایینی آرتیرماق دگیل، بلکه مکرر یازیب دیدیگیمز کیمی ادبیاتینا بویوک ضربه لر ووروب ماهیتی یارالانان ورخنه دار اولان یازیق آنا دیلیمیزی ان اول اصلاح ایتمك و رضا خان (فرهنگستانی) نین لزومسیز و دیکتاتورلیق قوخوسی ویرەن او منحوس و شبث لغتلریندن تمیزله مك واجبدر.

بونی هیچ انکار ایتمك اولماز که، دیلیمیز عصرلر بویی (فارسی) تاثیری آلتیندا قالمیش اونی بو تاثیردن قورتارماق معارف اداره سینین ان بیرنجی مسئولیتی صاییلار. معنوی اسارتدن خلاص اولمازساق، دیلیمیزی بو حالیله مدرسه لریمیزده تدریس و تعمیم ایده ر ایسه ك، نهضتمزین حقیقتینی و ماهیتینی ایتیرمیش اولاریق.

بونی یقین ایتملی ییك که. دیلیمز (فارسی) تاثیریندن و اونون قید و زنجیریندن آزاد اولمازسا، یاریم عصردن بو طرفه بونجا شهیدلریمیزین آخان مقدس قانلاری هدره گیتمیش و ملی نهضتیمیز ئوز حقیقی معناسینی ایتیرمیش اولار. گله جکده یئنه ده ئوز الیمیزله استثمارچیلارین بویوندوریغینی بوینومیزا و اسارت زنجیرینی ال آیاغیمیزا وورمیش اولاریق.

ایندی سرعتله دیلیمیزین اصلاح و اکمالی ایچون هر ایشدن اول ایکی شئی خاطره گلمکده در: بیریسی (آناده می) یئرینه دیل اصلاح قومیسیونی. او بیریسی ده تالیف و ترجمه قومیسیونی در. بیرنجی سینین وظیفه سی دیلیمیزی فارسی تاثیریندن خلاص ایدیب اونون یئرینه آذربایجانجا کلمه لر قویماق. ایکینجی قومیسیونین وظیفه سی کتابلار تالیف و ترجمه ایدیب اصلاح و یا یئنی تدوین ایدیلمیش لغتلری یئنی یازیلان کتابلاردا ایشلتمك در. دیلیمیز ایندی اصلاح اولونمازسا گله جکده اصلاح اولونماسی غیرممکن در.

بیر بنانین بنوره سی کج اولارسا، او عمارت باشا قدر کج گیتدیگیندن دوام گتیرمه ییب تئز ییخیلماسی هاموبا معلوم اولان طبیعی بیر کیفیت در.

بو قومیسیونلارین یا بو شعبه لرین (هر نه آد قویولورسا قویولسون) عضولری آذربایجان دیلینه آشنا اولان آداملاردان گرەك انتخاب اولونسونلار. یوخسا، مثلا بیر نفر عربی فارسی و یا باشقا خارجه دیللرینده چوخ عالم و متبحر در اما آذربایجان ادبیاتیندا و اونون دیلینین قانون و قواعدینه بلدیتی اولمادیغی حالدا، بئله بیر اشخاصی علمارینه حرمتا، دیل و یا تالیف و ترجمه قومیسیونینا عضو انتخاب ایتمك، (سوراخ دعائی) ایتیرمك و دیلیمزه نسبت بیر جنایت دیمك در. او کیمی محترم وطنداشلاردان باشقا بیر ساحه ده استفاده ایتمك اولار.

فعال وجدیتلی معارف رئیسمیزین بو خصوصدا داها آرتیق جدیت گوسترمه لری، خلقمیزین و وطنیمیزین گله جکی نامینه، بو محقانه نظریه نی موقع تطبیقه قویتله قویمالاری قوتله آرزو و امید اولونور.

داخلی خبرلر

خویدا

خویدان گلن خبره گوره خویدا فرقه نین گوستریشلری و معارف اداره سی نین فعالیت ایله ایندیه دك شهرین ئوزونده ٥ کلاس و اطرافدا ایسه ۳ درس کلاسی لاری یاشلی لار ایچون دایر اولموشدر. بو کلاسلاردا ایندی ٥۰۰ نفردن آرتیق سوادسیز یاشلیلار درس اوخویورلار ٥۳ نفر معلم ده بو کلاسلاردا درس ویرمگه داوطلب اولوب وافتخاری حالدا تدریس ایدیرلر.

سرابدا

سرابدان گلن خبره گوره سراب محالیندا کی کندوان کندینده فرقه طرفیندن بیر مدرسه بناسنین تیکیلمه سینه اقدام اولونوب و خلق بو ایشی نهایت علاقه ایله آلقشلاییب بو بارەده چوخلی هکارلیق و کمك ایدیرلر.